

Obsah

Úvod	11
I. Povinnosti podnikatelů vyplývající ze zákona o živnostenském podnikání	13
1. Odborná a jiná způsobilost k provozování živnosti	13
Vyhrazená elektrická zařízení	16
Vyhrazená tlaková zařízení	18
Vyhrazená plynová zařízení	18
Vyhrazená zdvihací zařízení	19
Odborná kvalifikace k ostatním živnostenským činnostem	20
2. Povinnosti podnikatele v ochraně životního a pracovního prostředí	21
3. Prohlídky provozoven z hlediska ochrany života a zdraví	23
4. Odpovědnost podnikatele za znalost hygienických a bezpečnostních předpisů zaměstnanci	24
5. Zrušení nebo pozastavení živnostenského oprávnění k provozování živnosti pro zjištěné závady	24
6. Sankce příslušných orgánů dozoru	25
7. Pracovněprávní vztahy mezi podnikatelem a jeho zaměstnanci	27
Limit pracovní doby	27
Přestávky v práci	28
Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny	28
Práce přesčas	29
Týdenní a roční limity přesčasové práce	30
Noční práce	30
8. Zákonné pojištění odpovědnosti za vznik pracovního úrazu a nemoci z povolání	31
9. K některým dotazům	32
10. Výpis z trestního zákona	38
11. Výpis z občanského zákoníku	39
12. Přílohy č. 1 a 2 k živnostenskému zákonu č. 455/1991 Sb., v platném znění	40

II. Povinnosti zaměstnavatelů a mistrů v péči o bezpečnost a ochranu zdraví podle zákoníku práce	55
1. Odpovědnost za bezpečnost a ochranu zdraví při práci	55
2. Konkrétní úkoly mistrů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	59
Každodenní úkoly	60
Úkoly preventivního charakteru	62
3. Co má vědět mistr o zdrojích a příčinách pracovních úrazů a o úrazové prevenci	62
4. Práva a povinnosti zaměstnanců	66
5. Hlavní zásady právní úpravy péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci	69
První zásada – péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci a stále zlepšování pracovního prostředí je rovnocennou a neoddělitelnou součástí plnění výrobních a pracovních úkolů	71
Kolektivní smlouvy	71
Druhá zásada – bezpečnost a ochrana zdraví při práci jako součást kvalifikace	75
Třetí zásada – metody a formy uplatňování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci	75
Riziková pracoviště, preventivní lékařské prohlídky a opatření v hygieně práce	76
Čtvrtá zásada – zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci technickými opatřeními a soustavným odstraňováním závad	79
O ochraně spotřebitele	80
Úloha konstruktérů, technologů a projektantů	81
6. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a mycích čisticích a dezinfekčních prostředků	82
Co se považuje za mycí, čisticí a dezinfekční prostředky?	85
Poskytování ochranných nápojů	86
Normy spotřeby práce a bezpečnost práce	87
Pátá zásada – výchova, zácvik a školení zaměstnanců	88
Právo odmítnout nebezpečnou práci	90
Oprávnění odborů	90
Poskytování první pomoci	91
Občané se změněnou pracovní schopností	92
Chráněné dílny	93
7. Pracovní podmínky žen	93
8. Pracovní podmínky mladistvých	95
9. Výtah ze základních hygienických předpisů	97
10. Poučení zaměstnanců vysílaných do cizích podniků	103
III. Registrace a evidence pracovních úrazů a hlášení provozních nehod (havárií) a poruch technických zařízení	107
1. Definice pracovního úrazu pro účely evidence a registrace	108
2. Co se rozumí registrací pracovního úrazu a kdo ji musí provést	109
3. Co je evidence pracovních úrazů a kdo ji provádí	110
4. Kniha úrazů	112

5. Jak postupovat při úrazu zaměstnance jiného podniku	113
6. Hlášení provozních nehod (havárií) a poruch technických zařízení . . .	114
7. Zjišťování a vyšetřování příčin provozních nehod (havárií) a poruch technických zařízení	115
8. Společná a závěrečná ustanovení	116
9. Atypické úrazy	116
10. Některé sporné případy	119
A. Plnění pracovních úkolů a přímá souvislost s ním	124
Příklady	125
B. Úraz pro plnění pracovních úkolů	127
C. Činnost nesouvisející s plněním pracovních úkolů konaná na pracovištích nebo v prostorách podniku zaměstnavatele	127
Příklady	129
D. Jiné osoby	131
Příklady	131
11. Druhy pracovních úrazů	132
12. Hlášení pracovních úrazů	133
13. Zjišťování příčin pracovních úrazů podléhajících registraci	134
14. Vyšetřování příčin pracovních úrazů příslušnými orgány	135
15. Metody a formy zjišťování příčin pracovních úrazů	136
16. Sepisování Záznamu o úrazu	140
17. Všeobecné zásady pro vyplňování Záznamu o úrazu	141
18. Vyplňování rubrik Záznamu o úrazu	142
19. Zápis o zjištění příčiny těžkého, smrtelného nebo hromadného pracovního úrazu	145
20. Výklad pojmů „školní a pracovní úrazy žáků“	147
21. Klasifikace zdrojů a příčin pracovních úrazů pro statistické výkaznictví	157
Zdroje pracovních úrazů	158
Příčiny pracovních úrazů (1 až 14)	165
22. Seznam úrazů užívaný pro číselné označení diagnóz při úrazech	169
IV. Náhrada škody při pracovních úrazech a nemocech z povolání podle zákoníku práce	175
1. Předcházení škodám na zdraví a majetku	175
2. Principy odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	176
3. Odpovědnost zaměstnance za vznik škody	178
4. Pojem pracovní úraz z hlediska zákoníku práce	180
5. Odpovědnost zaměstnavatele za škodu při zjištění nemoci z povolání	181
Příklad	183
6. Ohrožení nemocí z povolání	183
7. Rozdíl mezi odpovědností zaměstnavatele za škodu na zdraví podle § 190 a podle § 187 zákoníku práce	184
8. Kdo má odpovědnost za pracovní úraz?	186
9. Odpovědnost za úraz při odvracení škody hrozící zaměstnavateli	187
10. Odpovědnost za vznik škody v některých zvláštních případech	188
11. Zproštění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu	189
Kdo má vypracovat bezpečnostní pravidla a pokyny?	192

12. Zproštění odpovědnosti zčásti	194
13. Opilstost zaměstnance a zneužití jiných návykových látek	195
14. Lehkomyšlné jednání	198
Příklady	199
15. Rozsah a způsob náhrady škody	201
16. Náhrada za ztrátu na výdělku	201
Příklad	202
17. Náhrada škody při další pracovní neschopnosti pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání	202
Příklady	203
18. Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, dojde-li k ní z jiného důvodu	204
19. Změny při výpočtu náhrad provedené od 1.1.1993	205
20. Změny provedené v roce 1994	208
21. Uplatnění nároku na náhradu za ztrátu na výdělku u soudu	210
22. Valorizace náhrady za ztrátu na výdělku podle nařízení vlády č. 263/1994 Sb. od 1.12.1994	210
Příklad	211
23. Změna poměrů	212
24. Některé zásady vyplývající ze společných ustanovení o odpovědnosti zaměstnavatele za škodu podle zákoníku práce	213
25. Náhrada za ztrátu na výdělku v některých zvláštních případech	213
26. Náhrada za ztrátu na výdělku žáka nebo studenta	214
27. Výdělek po pracovním úrazu (§ 36 nařízení vlády č. 108/1994 Sb.)	215
28. Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění	215
29. Náhrada nákladů spojených s léčením	218
30. Věcná škoda	219
31. Jak posuzovat odpovědnost za smrtelný pracovní úraz a které náhrady pozůstalým přísluší?	220
32. Pracovní úraz nebo nemoc z povolání?	222
33. Promlčení nároků	223
34. Poučení pro zaměstnance, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání	224

V. Zákoné pojistění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	226
1. Vznik povinnosti zaměstnavatele zaplatit pojistné zákonného pojištění	226
2. Sazby pojistného podle pracovního rizika	227
3. Spolupráce a součinnost zaměstnavatele s pojišťovnou	227
4. Co má obsahovat oznámení pojišťovně?	228
5. Plnění povinností zaměstnavatelem, vyplývajících ze zákoníku práce	229
6. Uplatňování náhrady na zaměstnavateli u škody způsobené porušením pracovních povinností	230
7. Podíl zaměstnavatele na pojistné události	230
8. Přejedání práv na pojišťovnu	231

9. Na které zaměstnavatele se povinnost zákonného pojištění nevztahuje	231
10. Sazby pojistného podle převažující činnosti vykonávané zaměstnavatelem	234
11. Formuláře pojišťovny (Náhrada ztráty na výdělků za pracovní úraz – ušlý výdělek. Posudek o ztížení společenského uplatnění. Posudek o bolestném)	238

Přílohy:

1. Seznam nemocí z povolání	242
2. Záznam o úrazu	247
3. Vybavení lékárníček první pomoci	249
4. Návrh traumatologického plánu	250
5. Přezkušování řidičů	252
6. Pravidla o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci vydaná zaměstnavateli, případně nadřízenými orgány	254
7. Seznam předpisů Českého úřadu bezpečnosti práce platných k 1.1.1995 .	255
8. Vyhláška č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhl. č. 84/1967 Sb., vyhlášky č. 76/1981 Sb. a vyhlášky č. 54/1993 Sb.	257